

Museot ovat suosituimpia kuin koskaan, miten museoiden käy tiukassa taloustilanteessa?

Museot ovat suosituimpia kuin koskaan. Syitä on monia. Mielenkiintoisten näyttelyiden ohella tärkeä kävijämäärien nousuun vaikuttava tekijä on epäilemättä museokortti, joka on madaltanut kynnystä vierailuun museoissa. Vaikka kävijäennätyksiä rikotaan, monet paikallismuseot kärsivät merkittävästä resurssipulasta eivätkä hyödy museokortin tarjoamasta vetoavusta.

Vapaaehtoisvoimin ylläpidettävät paikallismuseot jäävät usein rahanjaossa lapsipuolen asemaan eikä kunnostukseen, remontointiin ja henkilöstön palkkaamiseen löydy rahoitusta. Talkoolaisten voimin on haastavaa - ellei mahdotonta - vastata museoiden ydintoiminnoista. Kokoelmien luottelu ja hoitaminen, näyttelyiden luominen, opastukset ja opetustehtävän hoitaminen ei tapahdu itsestään eikä ilmaiseksi. Museoiden ylläpito on pitkäjänteistä työtä, eikä tehtävään sitoutuneita vapaaehtoisia ole helppo löytää.

Museoiden tuloksellisuuden arviointi tehtävä pitkällä aikavälillä

Museoiden tuloksellisuutta arvioidaan liian usein välineellisesti lyhyen aikavälin taloudellisten laskelmien pohjalta. Tällöin unohdetaan monissa tutkimuksissa todetut kulttuurin terveys- ja hyvinvointivaikutukset, joiden on osoitettu tuovan lopulta myös taloudellista arvoa, työllisyyttä ja alueellista elinvoimaa.

Kävijätutkimusten mukaan museoista on tullut kohtaamispaikkoja, joissa ylläpidetään sosiaalisia suhteita, käydään kahvilla ja vietetään aikaa yhdessä. Museot toimivat myös alati lisääntyvän kuva- ja uutistulvan vastavoimana - tiloina, jotka kertovat eläviä tarinoita menneistä ajoista. Tiloja, joissa voi pysähtyä ja antaa ajan kulua, tiloja, jotka yhdistävät nykyisen elämämme entiseen elämään.

Museoiden ympärille rakentuva sosiaalisuus vahvistaa paikallista osallisuutta ja elinvoimaa. Aikana, jolloin yhä useammat ihmiset elävät monipaikkaisesti, on tärkeää löytää keinoja kaupunkien ja maaseudun vuoropuheluun. Pienempien paikkojen kulttuurista voimaa ei pidä väheksyä.

Museot edistävät alueen elinvoimaa ja ovat tärkeä osan paikkakunnan kulttuuriperintöä

Kuntaliiton mukaan tulevaisuuden kuntien perustehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja alueen elinvoiman edistäminen. Epävarmassa maailmassa museoihin tallennettu historia auttaa näkemään, miten vaikeista ajoista on aiemmin selvitetty ja tullaan myöhemminkin selviämään. Katse kääntyy myös oman elämämpiirin ja kotiseudun historiaan, mikä luo yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta.

Päättäjien on hyvä tiedostaa, että pitkällä tähtäimellä museot ovat kiinteä osa paikallista ja kansallista kulttuuriperintöä: ne kertovat, mikä on tuntemisen, tietämisen ja muistamisen arvoista. Museotoiminta – samoin kuin kulttuuri ja sivistys eri muodoissaan – eivät heijasta vain menneisyyttä, vaan luovat myös tulevaisuutta ja elämänvoimaa antaen toivoa myös tuleville sukupolville.